

sadržaj:

Novine u sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti	3
Kriteriji, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja	5
Sustav financijskog upravljanja i kontrola u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu države	6
Okvirni sporazum – racionalno rješenje javne nabave dobara i usluga kontinuirane potrošnje	7
U pripremi je novi Zakon o računovodstvu neprofitnih organizacija	8
Različita visina dnevnice za službena putovanja – privremeni apsurd?	9
Fiskalizacija u prometu gotovinom	9

Uskoro!
Novi specijalizirani časopis

TIM4PIN
MAGAZIN

Zatražite ogledni gratis primjerak! Str. 11

AKTUALNO

Objavljene izmjene i dopune Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, Narodne novine 106/2012

SEMINARI I RADIONICE CENTRA:

LISTOPAD

1. KRATKA ŠKOLA FINANCIJSKOG UPRAVLJANJA (29. i 30. X.2012.)

STUDENI

1. SPECIJALIZIRANA RADIONICA ZA NEPROFITNE ORGANIZACIJE O TEMAMA:

Obveze neprofitnih organizacija u svezi uspostave sustava financijskog upravljanja* specifične evidencije poslovnih događaja* pripreme radnje za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja* financijski planovi (16. XI 2012.)

2. SEMINAR ZA TRGOVAČKA DRUŠTVA U VLASNIŠTVU DRŽAVE i JLP/R/S

(23. studenoga): Financijsko upravljanje i kontrole u državnim poduzetničkim subjektima

3. KONFERENCIJA ZA ČELNIKE

(župane, gradonačelnike, načelnike, pročelnike, voditelje, ravnatelje,..) FINANCIJSKO UPRAVLJANJE I PRAKTIČNI ASPEKTI PRISTUPANJA EU (30. studenoga i 1. prosinca 2012.)

Detaljne informacije s programom o svim seminarima i radionicama možete pronaći na web stranici centra www.tim4pin.hr

TIM4PIN

Centar za razvoj javnog i neprofitnog sektora

Vukovarska 237a, 10000 Zagreb

E-mail: centar@tim4pin.hr, pitajcentar@tim4pin.hr

Telefoni Centra:

centrala (tel/fax): 01/5531-755

savjetnici: 01/5531-335

Centar za razvoj javnog sektora i neprofitnog sektora neprofitna je organizacija utemeljena na ideji i potrebi sustavnog organiziranja i povezivanja ekspertnih i znanstvenih potencijala specijaliziranih za područja ekonomike, financija, računovodstva, revizije, prava, menadžmenta i informatike u javnom i neprofitnom sektoru.

Skraćeni naziv Centra glasi: **TIM4PIN** što simbolično odražava jedinstvo stručnjaka (TIM) angažiranih na razvoju proračunskog i neprofitnog sektora (PIN)

Predsjednica Centra je dipl.oec **Ivana Maletić**.

Statutarni ciljevi Centra mogu se sažeti kao sustavno i kontinuirano djelovanje u svrhu unaprjeđenja teorije, normativne regulative, znanosti i prakse javnog i neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi Centra uključuju suradnju praktičara, znanstvenika i zakonodavnih tijela, a ostvarivat će se kroz glavne aktivnosti:

- pomoć pri organiziranju i profesionalnom unapređenju stručnjaka s ciljem razvoja javnog i neprofitnog sektora,
- pomoć u prilagodabama europskoj regulativi i praksi, te u sudjelovanju u Kohezijskoj politici EU,
- pomoć u uspostavljanju sustava financijskog upravljanja i kontrola usklađenog sa zahtjevima financijske regulative EU i regulative za strukturne instrumente,
- pomoć u pripremi u pripremi i provedbi EU projekata,
- ostvarivanje stručne suradnje s domaćim i međunarodnim stručnim organizacijama
- stručna i kontinuirana izobrazba djelatnika u javnom i neprofitnom sektoru, članova Centra, kroz organizaciju seminara, stručnih savjetovanja, konzultacija, radnih sastanaka i drugih oblika stručnog obrazovanja,
- izrada analiza i studija za razvoj procesa i institucija u javnom i neprofitnom sektoru,
- sakupljanje i prosljeđivanje informacija o razvoju proračunskih procesa, sustava financijskog upravljanja i reformama u javnom i neprofitnom sektoru kroz izdavanje stručnih publikacija,
- druge aktivnosti koje mu statutom ili drugim aktima povjere članovi centra.

Članstvo u Centru je dobrovoljno i mogu ga ostvariti sve fizičke osobe državljani Republike Hrvatske i stranci. Članovi Centra mogu biti i pravne osobe - jedinice lokalne samouprave, jedinice područne (regionalne) samouprave, znanstvene i stručne ustanove, udruge i druge pravne osobe koje se znanstveno ili stručno bave pitanjima javnog i neprofitnog sektora.

VIŠE O NAŠIM AKTIVNOSTIMA :

<http://www.tim4pin.hr>

Novine u sastavljanju i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti

U Narodnim novinama broj 106/2012 objavljene su izmjene i dopune Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

U samom tekstu Uredbe mijenja se samo članak 12. u kojem se dodaje novi stavak 7:

»(7) Ako je datum primopredaje raniji od 31. kolovoza, uz Izjavu sastavljenu za razdoblje od 1. siječnja tekuće godine do datuma prestanka obnašanja dužnosti, predaje se i Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine za one slabosti i nepravilnosti koje su prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti trebale biti otklonjene u razdoblju do datuma prestanka obnašanja dužnosti te prilozi iz članka 6. stavka 1. ove Uredbe sastavljeni za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine.».

Dakle, kada je datum primopredaje raniji od 31. kolovoza uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sastavljenu za razdoblje od 1. siječnja tekuće godine do datuma prestanka obnašanja dužnosti predaje se:

- Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine za one slabosti i nepravilnosti koje su prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti trebale biti otklonjene u razdoblju do datuma prestanka obnašanja dužnosti.
- prilozi sastavljeni **za razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine**, a to su: popunjeni Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti, Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenima prethodne godine i Mišljenje unutarnjih revizora o sustavu financijskog upravljanja i kontrola.

U postupcima primopredaje koji obuhvaćaju razdoblja do 31. kolovoza nije potrebno ponovo sastavljati Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, već se uz Izjavu prilaže onaj koji je sastavljen za prethodnu proračunsku godinu. Upitnik je alat za samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola i samo jedan od elemenata za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti te nije svrsishodno ponavljati testiranja više puta tijekom godine.

Nadalje, **izmjenama Uredbe mijenja se i nadopunjuje obrazac Upitnika o fiskalnoj odgovornosti**. Ova izmjena proizašla je između ostaloga i iz potrebe za usklađivanjem s novim propisom u području javne nabave budući da je 1. siječnja 2012. godine na snagu stupio novi Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 90/11).

Osim toga, u praksi se pokazala potreba za izmjenom i dopunom određenih pitanja i referenci iz drugih područja radi olakšavanja ispunjavanja zahtjeva prilikom davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izmjene i dopune Upitnika o fiskalnoj odgovornosti

Planiranje proračuna/financijskog plana

U području planiranja nema novih pitanja i izmjena postojećih, samo se detaljnije utvrđuju reference uz pojedina

pitanja. Tako se **u referencama uz pitanja 5, 6, 7 i 8** dodaje formulacija „usvojenog do 31. prosinca“. Mnogi obveznici su na ova pitanja o sadržaju financijskog plana i obrazloženja odgovarali s „DA“ testirajući isključivo usklađenost sadržaja financijskog plana sa zakonom propisanim elementima. Međutim, ako financijski plan nije donesen do 31. prosinca, onda se i nema što testirati, uzimajući u obzir činjenicu da se testiraju uvijek poslovni događaji i transakcije provedeni u tekućoj godini bez obzira na koje se razdoblje odnose. Kako bi se izbjeglo različito tumačenje ovih pitanja u stupcu referenca dodano je „usvojenog do 31. prosinca“.

Manje su izmjene pitanja 11., 13. i 15. U smislu nadopuna u dijelu referenca i boljem formuliranju pitanja.

Izvršavanje proračuna/financijskog plana

Pitanje broj 20.: *Poduzete su sve potrebne mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti i uplatu u proračun*, mijenja se na način da se brišu riječi „i pravodobnu“ te se značajnije mijenja referenca. Iz dosadašnje reference: *Dokaz o uplati 10 % ukupno naplaćenih prihoda, a na uzorku od 10% nenaplaćenih potraživanja dokazi o poduzetim radnjama za naplatu (preslike odnosno reference odgovarajućih dopisa, opomena...)*, briše se prvi dio testiranja – dokaz o uplati 10% ukupno naplaćenih potraživanja i testiranje se treba provesti na 10% nenaplaćenih potraživanja s tim da je naglašeno da je riječ o dospjelim potraživanjima.

Uz navedeno se za ovih 10% nenaplaćenih potraživanja dodaje ograničenje „a najviše 100“ u smislu pojedinačnog broja potraživanja. Testiranje je najbolje provesti formirajući obrasce testiranja u koje se upisuju reference dokumenata uzetih u uzorak kako bi se kod provođenja kontrola postupak testiranja mogao ponoviti. Obrasci s upisanim referencama dokumenata uzetih u uzorak i provedenim postupkom testiranja ujedno su i dokaz koji se prilaže u Predmet uz odgovor na ovo pitanje.

Iza pitanja 22. dodaje se novo pitanje 23.: *Sredstva su utrošena u skladu sa proračunom odnosno financijskim planom*.

Ovo pitanje dodano je zbog učestalih upita o tome zašto se u Upitniku niti jednim pitanjem izravno ne ispituje zakonito i namjensko korištenje sredstava u odnosu na plan. S obzirom da je Upitnik samo jedan od alata za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, bez obzira na nepostojanje ovakvog pitanja u Upitniku koji se sastavljao za 2011. godinu, u Izjavi je svakako trebalo istaknuti ako su postojale nepravilnosti vezano uz trošenje sredstava u odnosu na planske veličine.

Referenca uz ovo pitanje je izvještaj o izvršenju proračuna za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz kojeg je vidljiv način trošenja sredstava u odnosu na odobreni proračun (osim za namjenske prihode i primitke definirane člankom 48. Zakona o proračunu), a za proračunske i izvanproračunske korisnike to je usporedba izvršenja i financijskog plana iz koje se vidi da nije utrošeno više sredstva od odobrenih financijskim planom (osim za

namjenske prihode i primitke definirane člankom 48. Zakona o proračunu).

S obzirom da izvršenje za izvještajno razdoblje za 2012. nije moguće imati prije kraja veljače 2013. što je i rok sastavljanja financijskih izvještaja, a ujedno i rok sastavljanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti za testiranje odgovora na ovo pitanje koriste se usporedbe plana i izvršenja sastavljene prema podacima za 2011. godinu.

U pitanju 25. (dosadašnje 24): *Pratilo se i kontroliralo namjensko isplaćivanje donacija, pomoći, subvencija do krajnjeg korisnika te korištenje istih, za potpitanja 25.2. i 25.3. utvrđuju se iznosi iznad kojih se obavljaju kontrole na licu mjesta odnosno traže izviješća od krajnjih korisnika. Tako se pod 25.2. ispituje jesu li obavljene provjere.*

Javna nabava

U pitanju 29. (dosadašnje 28.): *U zaključenim ugovorima ugovoreni su instrumenti osiguranja plaćanja i odredbe o ugovornoj kazni, smanjuje se obuhvat ugovora u kojima trebaju biti ugovoreni instrumenti osiguranja te novo pitanje glasi: U zaključenim ugovorima o nabavama velike vrijednosti ugovoreni su instrumenti za osiguranje urednog ispunjenja ugovornih obveza ili odredbe o ugovornoj kazni.*

Dodaje se novo pitanje 30.: *Ugovori o javnoj nabavi zaključeni su u skladu s uvjetima određenim u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom*

Novi Zakon o javnoj nabavi (u članku 105.) po prvi put uvodi odredbe o izvršenju ugovora o javnoj nabavi. Iako je i do sada bilo propisano da ugovor o javnoj nabavi mora biti u skladu s uvjetima i zahtjevima određenima u dokumentaciji za nadmetanje i odabranom ponudom, u novom se Zakonu ova obveza proširuje te se zahtjeva da se prilikom praćenja izvršenja pojedinog ugovora o javnoj nabavi postupa u skladu s uvjetima iz dokumentacije za nadmetanje.

Dosadašnje pitanje 31.: *U zaključenim ugovorima o izvođenju radova ugovoreni su instrumenti kvalitete izvođenja radova i otklanjanja nedostataka u jamstvenom roku, **bríše se i zamjenjuje novim pitanjem 33.:** Na internetskim stranicama (ili u službenim glasilu ili na oglasnoj ploči ili na drugi način) je dostupan popis gospodarskih subjekata s kojima je obveznik odnosno predstavnik naručitelja ili s njime povezane osobe u sukobu interesa u smislu propisa o javnoj nabavi.*

Odgovor na ovo pitanje dokazuje se navođenjem adrese internetske stranice ili broja službenog glasila odnosno druge oznake mjesta gdje je predmetni popis objavljen. Ovo novo pitanje u Upitniku povezano je s usklađivanjem odredaba Zakona o javnoj nabavi s odredbama propisa kojima se uređuje sprečavanje sukoba interesa.

Pitanje 35. (dosadašnje 33.) mijenja se i glasi: *U pripremi i provedbi postupaka javne nabave najmanje jedan ovlašteni*

predstavnik imao je važeći certifikat u području javne nabave u skladu sa propisima o javnoj nabavi.

Pitanje 38. (dosadašnje 36.) mijenja se i glasi: *Naručitelj vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma koji sadrži podatke u skladu sa propisima o javnoj nabavi*

Ovim je pitanjem zamijenjeno pitanje kojim se testiralo sastavljanje pojedinačnih izvješća o provedenim postupcima odnosno zabilješki o poništenju postupka. S obzirom da u novom Zakonu o javnoj nabavi ne postoji više takva obveza pitanje je izmijenjeno sa pitanjem o registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

U dijelu Javna nabava u Napomeni se posebno naglašava: Ako se u godini za koju se daje Izjava o fiskalnoj odgovornosti nisu provodili postupci javne nabave, na sva pitanja iz ovog područja odgovara se „NIJE PRIMJENJIVO – N/P“. Ako je provođenje postupaka javne nabave objedinjeno na razini osnivača, obveznik odgovara „NIJE PRIMJENJIVO – N/P“.

Računovodstvo

Pitanje 49. (dosadašnje 47.): *Zaprimljeni računi sadrže referencu na broj narudžbenice/ugovora temeljem kojeg su roba/usluge/radovi isporučeni, ostalo je isto, ali je izmijenjena referenca odnosno dokaz temeljem kojeg se definira uzorak za odgovor na ovo pitanje i glasi: uzorak 1% svih računa po ugovorima sklopljenim temeljem postupaka javne nabave, a najviše 100.*

Navedeno ne znači da se uz ostale ugovore, narudžbenice (dokumente najave obveze) ne trebaju referencom povezati ulazni računi, nego je samo uzorak za testiranje sužen.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici koji nemaju postupke javne nabave u uzorak uzimaju 1% svih računa kojima u skladu s procedurom stvaranja ugovornih obveza (iz pitanja br. 16) prethodi dokument najave obveze (narudžbenica, ugovor).

Za male korisnike poput škola, domova, vrtića, centara za socijalnu skrb i slično kod kojih samo nekoliko zaposlenika može trošiti sredstva, manji je broj stavki financijskog plana koje se svakodnevno kontroliraju i prate, često su dokumenti najave obveze nepotrebno administriranje i u praksi se događalo da se kupnja obavi, a narudžbenice naknadno ispisuju prepisivanjem stavki s računa na narudžbenicu. S obzirom da to nije intencija pitanja proračunski korisnici mogu u proceduri stvaranja obveza utvrditi u kojim je situacijama dozvoljena kupnja bez prethodnog ispisivanja narudžbenice i drugih dokumenata najave obveze s tim da je osigurana provjera potrošnje u odnosu na financijski plan.

Dosadašnje pitanje 52. koje je glasilo: *Obavljena je kontrola usklađivanja analitičke evidencije i glavne knjige (odgovaraju obveznici primjene proračunskog računovodstva), **brisano je iz Upitnika.** Naravno, usklađivanja analitike i sintetike obvezni su dio financijsko-računovodstvenih poslova, ali više neće biti potrebno prikupljati dokaze o obavljenim usklađivanjima.*

Napomena:

U tekstu su istaknute samo najznačajnije izmjene, a za Vas smo pripremili detaljnu usporedbu starog i novog Upitnika. Za cjelovitu usporednu tablicu izvolite se javiti na e-mail adresu: centar@tim4pin.hr (u sadržaj upišite „želim usporedbu Upitnika“) ili nas kontaktirajte preko internetske stranice www.tim4pin.hr.

Kriteriji, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja

1 Proračunska potraživanja koja su predmet Uredbe

Uredbom je na jedinstven način uređen sustav odgode plaćanja, obročne otplate duga i prodaje, otpisa ili djelomičnog otpisa potraživanja koji se odnosi na proračunske prihode. Riječ je o proračunskim potraživanjima odnosno dugovima pravnih i fizičkih osoba koji se ne odnose na javne prihode u smislu odredaba Općeg poreznog zakona.

Uredba se odnosi na dugove odnosno potraživanja koji bi da su naplaćeni bili prihod proračuna, i to:

- utvrđene pravomoćnim sudskim odlukama
- s osnove zakupa ili najma imovine
- s osnove sklopljenih ugovora (npr. o stipendiranju)
- s osnove novčanih kazni za prekršaje, osim novčanih kazni za porezne prekršaje za koje su ova pitanja uređena Općim poreznim zakonom
- s osnove naknade za koncesije
- i na ostale dugove odnosno potraživanja koji nisu javna davanja u smislu Općeg poreznog zakona.

Komunalna naknada i komunalni doprinos

Uredba se ne odnosi na komunalnu naknadu i komunalni doprinos.

Opći porezni zakon je opći propis kojim se uređuju javna davanja i primjenjuje se ako posebnim propisom kojim se uređuje pojedino javno davanje pojedina pitanja nisu uređena na drugačiji način. Komunalna naknada i komunalni doprinos su javna davanja uređena Zakonom o komunalnom gospodarstvu, a budući da odgoda, obročna otplata i otpis nisu uređeni Zakonom o komunalnom gospodarstvu, na ta pitanja primjenjuje se Opći porezni zakon.

Naknada za korištenje javno-prometnih površina

Uredba se odnosi na naknade za korištenje javno-prometnih površina jer su iste predmet ugovornih odnosa. Ugovor se sklapa na temelju odluka jedinica lokalne samouprave donesenih temeljem statuta budući da je riječ o načinu raspolaganja imovinom jedinica.

Naknada za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru

Uredba se ne odnosi na naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru.

Prema članku 3. stavku 4. Uredbe na odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja koji su uređeni posebnim propisom ne primjenjuju se odredbe Uredbe. Zakonom o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (Narodne novine, broj 86/12) kao posebnim propisom predviđena je obročna otplata naknade za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru te se Uredba ne primjenjuje.

Zakup i prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države te prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo

Uredba se odnosi na ove prihode. Riječ je o zajedničkim prihodima te je često pitanje može li lokalna jedinica samostalno donijeti odluku o otpisu ili obročnoj otplati.

Kod prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ugovor u ime RH sklapa jedinica lokalne samouprave, ona vodi evidenciju o naplati zakupnine i kupoprodajne cijene te je i odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu. Nadležno tijelo je stoga upravno tijelo jedinice u čijem je djelokrugu obavljanje navedenih poslova. Uredba nije propisala što u slučaju zajedničkih prihoda, ali se može izvesti zaključak da je za odlučivanje nadležna jedinica lokalne samouprave budući da je nadležno tijelo na razini jedinice lokalne samouprave. Odluka bi se trebala dostaviti ostalim pravnim subjektima s kojima jedinica lokalne samouprave dijeli prihod.

Kod prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, a koje je prodala jedinica lokalne samouprave situacija je identična prethodno opisanoj.

Uredba propisuje kriterije i uvjete koji trebaju biti ispunjeni za otpis (članci 23. i 27.) i za odgodu ili obročnu otplatu duga (članci 13. i 14.). Kao uvjet za pozitivno rješavanje zahtjeva nije propisano ishođenje suglasnosti pravnih subjekata između kojih se dijeli prihod.

Potraživanje o kojem se vodi parnični postupak ili je u ovrsi

Ne može se odobriti odgoda, obročna otplata ili otpis potraživanja koja su predmet parničnog postupka koji nije pravomoćno okončan, jer se radi o spornim potraživanjima.

Ako je potraživanje za koje je podnesen zahtjev u postupku izvršenja odnosno ovrhe, zahtjev će se pozitivno riješiti ako su ispunjeni propisani uvjeti i kriteriji, s napomenom da se ne može odobriti otpis onoga što je već u ovršnom postupku naplaćeno.

2 Donošenje odluke o odgodi, obročnoj otplati duga ili otpisu potraživanja

Na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odluku o zahtjevu za odgodu, obročnu otplatu ili otpis donosi općinski načelnik/gradonačelnik/župan na prijedlog upravnog tijela za financije. Iznimno, odluku donosi upravno tijelo za financije do visine duga/potraživanja utvrđenog odlukom o izvršavanju.

Ako odlukom o izvršavanju nije utvrđena visina duga/potraživanja do koje odlučuje odnosno rješava upravno tijelo za financije, odluku donosi općinski načelnik/gradonačelnik/župan na prijedlog upravnog tijela za financije.

Čelnik jedinice odluku donosi uvijek na prijedlog upravnog tijela za financije.

Postupak odlučivanja je sljedeći: Zahtjev se podnosi nadležnom tijelu. To je upravno tijelo jedinice koje nalaže uplatu u proračun i koje je odgovorno za naplatu. To tijelo će razmotriti potpuni zahtjev uz brižljivu ocjenu svih dokaza i okolnosti i dati mišljenje o utemeljenosti zahtjeva.

Zahtjev s danim mišljenjem dostavit će upravnom tijelu za financije u roku 30 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva.

Upravno tijelo za financije će na temelju mišljenja nadležnog tijela, u roku 30 dana od dana dostave zahtjeva, uz brižljivu ocjenu svih dokaza i okolnosti, razmotriti zahtjev i ako su ispunjeni svi propisani uvjeti u skladu sa zakonom i Uredbom udovoljiti zahtjevu (ako je potraživanje do iznosa utvrđenog u odluci o izvršavanju) ili predložiti čelniku jedinice donošenje odluke.

Uloga upravnog tijela za financije je dvojaka. Upravno tijelo za financije donosi odluku o zahtjevu ako je odlukom o izvršavanju utvrđeno do kojeg iznosa potraživanja to tijelo odlučuje. Kada o zahtjevu odlučuje čelnik jedinice, upravno tijelo za financije predlaže odluku. U tom slučaju ono ima kontrolnu funkciju i s

obzirom da ima na raspolaganju mišljenje nadležnog tijela i cijeli spis predmeta može provjeriti je li zahtjev opravdan ili ne, odnosno je li mišljenje nadležnog tijela u skladu s propisima.

Akt kojim se odlučuje o zahtjevu za odgodu, obročnu otplatu ili otpis je upravni akt (članak 5.stavak 2. Uredbe). Prema članku 96. Zakona o općem upravnom postupku o upravnoj stvari odlučuje se rješenjem, a sukladno zakonu, akt kojim se odlučuje o upravnoj stvari može imati i drugi naziv. S obzirom da Zakon o proračunu kao materijalni propis nije odredio naziv akta, a u tekstu Uredbe se govori o odluci u općenitom smislu, ispravno je donijeti rješenje kojim se odobrava/ne odobrava odgoda, obročna otplata ili otpis jer se odlučuje o pojedinačnim pravima i interesima fizičkih i pravnih osoba.

Ivana Maletić

Sustav financijskog upravljanja i kontrola u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu države

Obveza uspostave i razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrola u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu države definirana je Antikorupcijskim programom za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu donesenom za razdoblje 2010.–2012. Tematska područja i mjere iz ovog programa velikim dijelom se poklapaju s elementima financijskog upravljanja i kontrola navedenim u Metodološkom okviru za provedbu financijskog upravljanja i kontrola koja je sastavni dio Pravidnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine, br. 130/11.), s tim da se i kao posebna mjera navodi: Uspostavljanje i/ili jačanje sustava financijskog upravljanja i kontrola na takav način kako je uređeno Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Mjera 2.3.). Dakle, temeljem Antikorupcijskog programa i sva trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu imaju obvezu uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrola što je i od posebne važnosti za njihovu pripremu za sudjelovanje u korištenju Europskih fondova.

Uspostava sustava financijskog upravljanja i kontrola iz istih bi razloga trebao biti imperativ i trgovačkim društvima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a za očekivati je da će se obuhvat propisa (Zakona o proračunu, Zakona o fiskalnoj odgovornosti, Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila) proširiti na javni sektor u cjelini.

Promatrano po komponentama sustava financijskog upravljanja i kontrola (kontrolno okruženje; upravljanje rizicima; kontrolne aktivnosti; informacije i komunikacije; praćenje i procjena sustava) slabosti kod trgovačkih društava su sljedeće:

U kontrolnom okruženju: najveći dio trgovačkih društva u većinskom vlasništvu države mora intenzivnije raditi na izradi strateških dokumenata i definiranju dugoročnih strateških ciljeva te osobito na povezivanju strateških planskih dokumenata i ciljeva sa financijskim planom – programima (projektima i aktivnostima) iz financijskog plana. Upravo povezivanje strateških dokumenata sa financijskim planom omogućava operacional-

izaciju odnosno stvarnu implementaciju strategija i ostvarivanje strateških ciljeva. Uz to potrebno je definirati osobe i organizacijske jedinice odgovorne za realizaciju pojedinih ciljeva te upravljanje prihodima izdvojenim za provođenje aktivnosti i projekata koji bi trebali dovesti do realizacije ciljeva. U sustavu je potrebno dalje razvijati indikatore mjerenja uspješnosti realizacije postavljenih ciljeva što je ključno za praćenje kvalitete rada i postizanja rezultata.

U upravljanju rizicima: na koncept upravljanja rizicima gleda se najčešće kao na nepotreban administrativni posao te se često pro forme održavaju sastanci na kojima se identificiraju rizici i utvrđuju aktivnosti za njihovo sprječavanje.

Zbog toga se iz godine u godinu ponavljaju isti rizici: nedostatak ljudi, neadekvatan prostor, loša IT oprema. Ne shvaća se da je važno uz aktivnosti u godišnjim planovima rada definirati konkretne rizike koji bi mogli utjecati na lošije ili u potpunosti neprovođenje planiranih aktivnosti i postizanje planiranih ciljeva. Samo rizici koji proizlaze iz svakodnevnih aktivnosti i poslova isplaniranih za cijelu godinu, imaju stvarnu praktičnu vrijednost te se poduzimanjem aktivnosti i mjera za sprječavanje rizika poboljšava provedba aktivnosti i postizanje rezultata što bi trebao biti smisao i cilj upravljanja rizicima,

U kontrolnim aktivnostima: neke procedure rada su napisane, značajan broj kod većine nedostaje (od procedura za izradu i realizaciju strateškog i financijskog plana, preko procedura stvaranja obveza do procedura zakonitog i pravovremenog plaćanja). Još veći problem od činjenice da procedura nema je nerazumijevanje kod onih koji su napravili mape procesa i napisali detaljno procedure zbog čega je to napravljeno te je čest slučaj da svi ti materijali stoje negdje na mreži i rijetko koji zaposlenik zna doći do njih i služiti se njima.

Procedure i opisi procesa ne rade se zbog revizora da bi mogli nalaziti slabosti uspoređujući stvarno stanje sa stanjem opisanim u procedurama već da bi se osigurala: jednoobraznost kada isti posao obavljaju različiti zaposlenici; jednostavnije zamjenjivanje zaposlenih za obavljanje pojedinog posla; brzo i lako uvođenje novih zaposlenika u posao; bolju organizaciju rada i uočavanje

uskih grla, nepotrebnih ponavljanja poslova i kontrola, preklapanja; osiguranje kvalitete i slično,

U informiranju i komunikacijama: nedostaju novi, jednostavniji i javnosti bliži načini komunikacije o strateškim ciljevima, financijskom planu, postignutim rezultatima, a ti nedostaci odraz su slabosti u prethodnim komponentama. Što je sustav jednog trgovačkog društva bolje organiziran, jasno opisan i definiran to su i mehanizmi informiranja i komunikacije češći, jednostavniji i kvalitetniji,

U praćenju i procjeni sustava: najveći nedostatak u ovom dje-lu je što u praksi nije implementiran niti jedan mehanizam samooocjene i praćenja sustava financijskog upravljanja i kontrola osim unutarnje revizije. Ovaj nedostatak bi se riješio uvođenjem obveze, trgovačkim društvima u vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, provođenja:

postupka samoprocjene koji se provodi najmanje jednom godišnje na temelju Upitnika za samoprocjenu sustava financijskog upravljanja i kontrola u skladu s Naputkom za izradu godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i postupka praćenja i procjene sustava financijskog upravljanja i kontrola temeljem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti za potrebe sastavljanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji se obavlja u skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Nedostatak koji se kod većine pojavljuje je nesustavno praćenje preporuka unutarnje revizije i aktivnosti poduzetih za rješavanje nalaza.

Ante Loboja, dipl. iur.

Okvirni sporazum – racionalno rješenje javne nabave dobara i usluga kontinuirane potrošnje

Zakon o javnoj nabavi, kao postupke javne nabave, propisuje: otvoreni postupak, ograničeni postupak, pregovarački postupak sa i bez prethodne objave, natjecateljski dijalog i natječaj. Tekst u nastavku donosi najznačajnije novine koje se odnose na postupke sklapanja okvirnih sporazuma, te na sam institut okvirnog sporazuma. Zakon definira okvirni sporazum kao „sporazum između jednog ili više naručitelja i jednog ili više gospodarskih subjekata, svrha kojega je utvrditi uvjete pod kojima se sklapaju ugovori tijekom određenog razdoblja, posebice u pogledu cijene i, prema potrebi, predviđenih količina“.

1. Prednosti okvirnog sporazuma

Sve šira primjena okvirnog sporazuma u praksi posljedica je **značajnih prednosti** koje okvirni sporazum donosi, **prvenstveno za naručitelje, i javne i sektorske**, ali i za gospodarske subjekte koji su strane okvirnog sporazuma. Tako okvirni sporazum rezultira financijskim uštedama zbog nabave objedinjenih količina za više godina, smanjuje troškove provedbe postupaka javne nabave i administrativno opterećenje kod naručitelja, kao i vrijeme opetovanog provođenja postupaka javne nabave za isti predmet nabave koji bi inače naručitelj ponavljao svake godine, jednom ili višekratno.

U većini slučajeva, **sklopljeni okvirni sporazum za naručitelja predstavlja sigurnu realizaciju nabave robe, usluga i radova kroz dulje razdoblje**, što je **osobito značajno za neke naručitelje kao što su bolnice i druge zdravstvene ustanove (hrana, lijekovi, i sl.), studentski centri (hrana), dječji vrtići (hrana)**. Za gospodarske subjekte koji su uključeni u okvirni sporazum on predstavlja, u pravilu osiguran posao kroz određeno razdoblje, u kojemu oni mogu planirati svoje poslovanje, investicije, te prihode i rashode.

Okvirni sporazum najčešće se sklapa za predmete nabave kao što su: hrana, gorivo, uredski i potrošni materijal, prijevoz učenika, kupnja i održavanje informatičke i druge uredske opreme, fiksna i mobilna telefonija, usluge interneta i prijenosa podataka,

održavanje postrojenja, nabava loživog ulja, održavanje vozila, zaštitna odjeća i obuća, nabava guma za vozila, usluge čišćenja poslovnih prostora, i sl.

Dakle, okvirni sporazum kao način nabave primjenjuje se u pravilu, **za uobičajene nabave roba, usluga odnosno radova, koje se ponavljaju u određenom razdoblju**. Kada naručitelj u određenom razdoblju treba sklopiti više identičnih ugovora, okvirni sporazum se pokazuje kao praktično rješenje. Naručitelj tada provodi postupak javne nabave (najčešće otvoreni postupak, ali i ograničeni, pregovarački postupak s prethodnom objavom te natjecateljski dijalog) s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma, u kojem bira gospodarskog subjekta (ili gospodarske subjekte) s kojim(a) će sklopiti okvirni sporazum. Kasnije, kada nastane konkretna potreba za robama/ uslugama/radovima, naručitelj će sklopiti ugovor o javnoj nabavi na način kako je to određeno sklopljenim okvirnim sporazumom.

2. Nova zakonska rješenja kod okvirnog sporazuma

Okvirni sporazum je s novim Zakonom i provedbenim propisima Zakona doživio značajne promjene u odnosu na zakonsko rješenje iz prethodnog Zakona o javnoj nabavi. Promjene se odnose između ostalog na:

- 1. vrstu postupaka javne nabave koji prethode sklapanju okvirnog sporazuma:** otvoreni, ograničeni, pregovarački s prethodnom objavom i natjecateljski dijalog;
- 2. broj gospodarskih subjekata s kojima okvirni sporazum može biti sklopljen:** kada je u pitanju postupak javne nabave s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata, a naručitelj dobije manje od tri ponude, naručitelj može sklopiti okvirni sporazum s dva gospodarska subjekta, odnosno i s jednim, ako je u dokumentaciji za nadmetanje predvidio način sklapanja ugovora na temelju okvirnog sporazuma i za taj slučaj;

3. **razdoblje na koje može biti sklopljen okvirni sporazum s jednim gospodarskim subjektom:** to je razdoblje do dvije godine;
4. **načine određivanja količina (opsega) predmeta nabave kod okvirnog sporazuma:** točne količine, okvirne količine, predviđene količine, procijenjeni udjeli svake stavke troškovi prema njenom značaju u ukupnom predmetu nabave ili grupi predmeta nabave, objedinjeni iznos;
5. **jamstva:** za ozbiljnost ponude i za izvršenje okvirnog sporazuma;
6. **slučajeve kada okvirni sporazum obvezuje na sklapanje ugovora o javnoj nabavi:** okvirni sporazum koji je sklopljen s jednim gospodarskim subjektom i u kojemu su određeni svi uvjeti za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, obvezuje na sklapanje ugovora o javnoj nabavi na temelju tog okvirnog sporazuma, prema samom Zakonu. S druge strane okvirni sporazum koji je sklopljen s jednim gospodarskim subjektom i u kojemu nisu određeni svi uvjeti za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, obvezuje na sklapanje ugovora o javnoj nabavi na temelju tog okvirnog sporazuma, ako je naručitelj tako odredio u dokumentaciji za nadmetanje;
7. **jasno određivanje trenutka nastanka okvirnog sporazuma:** izvršnošću odluke o odabiru nastaje okvirni sporazum;
8. **slučajeve kada naručitelj donosi odluku o sklapanju ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma:** kod okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata u kojem su određeni svi uvjeti za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, te kod okvirnog sporazuma u kojem nisu određeni svi uvjeti za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, prilikom sklapanja ugovora naručitelj donosi odluku o sklapanju ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma.

3. Obavijest o sklopljenim ugovorima

Naručitelj je obavezan za svaki sklopljeni okvirni sporazum poslati na objavljivanje **obavijest da je isti sklopljen, u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske**, najkasnije 48 dana od dana sklapanja okvirnog sporazuma. U slučaju pojedinačnih ugovora o javnoj nabavi sklopljenih na temelju okvirnog sporazuma, naručitelj nije obavezan poslati na objavljivanje obavijest o sklopljenim ugovorima.

Ivana Jakir-Bajo

U pripremi je novi Zakon o računovodstvu neprofitnih organizacija

Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 10/08 i 7/09) koja se primjenjuje od početka 2008. godine definiraju se knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizacija knjigovodstva, obavljanje popisa imovine i obveza, načela iskazivanja imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda, sadržaj i primjena računskog plana i financijsko izvještavanje i druga područja koja se odnose na računovodstvo neprofitnih organizacija. Cilj je novog Zakona o računovodstvu neprofitnih organizacija (dalje u tekstu: Zakon), koji je u postupku pripreme, urediti i druga područja koja se odnose na računovodstvo i računovodstvenu podršku financijskom upravljanju neprofitnih organizacija.

Pri tome se prvenstveno misli na uvođenje načela dobrog financijskog upravljanja, koje se očituje kroz namjensko, racionalno i transparentno raspolaganje financijskom i nefinancijskom imovinom, te uspostavljanje mehanizma samoprocjene sustava financijskog upravljanja, jačanje odgovornost prema članovima i javnosti (od kojih se dobiva financijska i druga podrška na svim razinama) i postavljanje okvira vezanog uz računovodstveno planiranje (izradu i usvajanje financijskog plana/proračuna).

1. Proširenje obveznika primjene

Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija obuhvatila je udruge i njihove saveze, strane udruge, zaklade, fondacije, ustanove, političke stranke, komore, sindikate, vjerske i druge zajednice i sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti/profita, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitne organizacije i koje su upisane u Registru neprofitnih organizacija

Novim Zakonom predviđa se proširiti obuhvat **obveznika i na nezavisne zastupnike, zastupnike nacionalnih manjina i nezavisne članove predstavničkih tijela jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave**. Ovime bi se postiglo uskla-

đenje s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine, br. 24/11 i 61/11) prema kojima su gore navedeni obveznici dužni voditi poslovne knjige, sastavljati i podnositi financijske izvještaje na način koji je utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija.

2. Šire statističko praćenje

Posljednjih nekoliko godina, u nekoliko je navrata, a novi je kroz Nacionalnu strategiju stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2011.-2016. ukazano na potrebu unapređenja statističkog praćenja podataka u vezi s neprofitnim organizacijama, a posebice organizacijama civilnog društva. To s jedne strane znači zahtjev za nadopunom postojećih financijskih izvještaja podacima o broju volontera, broju zaposlenih prema spolu i sl., ali i uvođenje obveze dostave financijskih izvještaja za sve neprofitne organizacije.

Trenutno, neprofitna organizacija nije u obvezi vođenja dvojnog knjigovodstva i sastavljanja te predaje financijskih izvještaja ako joj je vrijednost imovine uzastopno u prethodne tri godine manja od 100.000,00 kuna na razini godine i godišnji prihod uzastopno u prethodne tri godine manji od 100.000,00 kuna na razini godine.

Zbog potrebe da se statističkim podacima obuhvati cijeli neprofitni sektor, namjera je **uvesti obvezu dostave financijskih izvještaja svim neprofitnim organizacijama, ali prilagođeno izvorima financiranja, visini prihoda i vrijednosti imovine**.

3. Povećanje transparentnosti

Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2011.-2016. predviđeno je da se

novim Zakonom urede i pitanja transparentnog uvida u trošenje sredstava iz javnih izvora dodijeljenih organizacijama civilnog društva, dok se Akcijskim planom za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u RH 2012.-2013.

Vlada Republike Hrvatske obvezala na uvođenje javne objave financijskih izvještaja svih neprofitnih organizacija kroz Registar neprofitnih organizacija.

Navedeno je previđeno i odredbama novog Zakona s tim da bi one neprofitne organizacije koje tijekom poslovne godine nisu imale poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama imaju podatke o imovini i obvezama, bile dužne u predviđenim rokovima dostaviti Izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

4. Uvođenje prekršajnih odredbi

Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija nisu mogle izravno biti propisane prekršajne i kaznene odredbe odredbe. Međutim, dosadašnja praksa u provođenju Uredbe ukazale je na potrebu njihova uvođenja. Novim zakonskim rješenjima stoga će se sustavno urediti i pitanje prekršaja i kazni poglavito u slučajevima ako neprofitna organizacija:

- poslovne knjige ne vodi sukladno propisima,
- knjigovodstvene isprave i postupanja nisu u skladu s odredbama propisa,
- prihodi i rashodi, imovina i obveze nisu iskazani na propisani način,
- financijske izvještaje ne sastavi i ne dostavi u predviđenim rokovima i obliku.

Ivana Maletić

Različita visina dnevnice za službena putovanja – privremeni apsurd?

Kolektivnim ugovorom za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 80/12) odnosno Dodatkom I Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Narodne novine, br. 89/12) utvrđeno je da će visina dnevnice za službena putovanja u Republici Hrvatskoj i visina terenskog dodatka u 2012. i 2013. **iznositi 150,00 kuna.**

U propisima kojima su uređena prava i obveze državnih dužnosnika, sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika utvrđeno je da se na naknade materijalnih troškova za njih primjenjuju propisi koji se odnose na naknade materijalnih troškova za ostale korisnike državnog proračuna, a to je Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje i visini naknada za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna (Narodne novine, br. 55/04, 61/04 i 12/05; dalje u tekstu: Odluka). Navedenom Odlukom utvrđena je visina dnevnice u zemlji i visina terenskog dodatka u iznosu od 170,00 kuna.

Kako se Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike ne primjenjuje na suce i druge pravosudne dužnosnike te državne dužnosnike, u pogledu visine dnevnice i terenskog dodatka i dalje je u primjeni predmetna Odluka prema kojoj dnevnicu za službena putovanja u zemlji iznosi 170,00 kuna.

Upravo zbog navedene činjenice očekuje se donošenje nove Odluke kojom će se visina dnevnice u zemlji i visina terenskog dodatka za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene u proračunskim korisnicima čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima, a koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, izjednačiti s visinom dnevnice za službena putovanja u Republici Hrvatskoj i visinom terenskog dodatka za državne službenike.

mr. sc. Marijana Vuraić Kudeljan

Fiskalizacija u prometu gotovinom

1. Uvod

Od 1. siječnja 2013. u Republici Hrvatskoj će se prilikom izdavanja računa za promet ostvaren u gotovini provoditi postupak fiskalizacije. Fiskalizacija je skup mjera kojima se obavlja nadzor nad evidentiranjem ostvarenog prometa u gotovini.

Prijedlog Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom prihvaćen je u prvom čitanju te se očekuje njegovo usvajanje i primjena. Očito da je već sada potrebno obaviti dobru pripremu kako bi odredbe Zakona zaživjele u praksi državnih financija.

Cilj je rada obrazložiti glavna obilježja, metode i načine provedbe fiskalizacije u praksi Republike Hrvatske.

2. Fiskalizacija u Prijedlogu Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom

Radi provedbe postupka fiskalizacije uvodi se obveza izdavanja računa putem elektroničkih naplatnih uređaja koji su softverski prilagođeni za postupke fiskalizacije. Postupak fiskalizacije, prema Prijedlogu Zakona, obavlja se u dva koraka:

- obveznici su dužni Poreznoj upravi elektronički dostavljati elemente računa prije samog ispisa, kako bi Porezna uprava mogla ovjeriti račun. Ta ovjera se ispisuje na samome računu,
- obveznici fiskalizacije dužni su Poreznoj upravi jednom dnevno, dostaviti izvješće o ostvarenom dnevnom prometu.

Obveznik fiskalizacije pri izdavanju računa za promet u gotovini (a prije ispisa računa) dužan je elektronički potpisati elemente računa te ih dostaviti Ministarstvu financija - Poreznoj upravi putem uspostavljene elektroničke (internetske) veze. Ministarstvo financija - Porezna uprava provjerava jesu li dostavljeni svi propisani elementi računa i jesu li potpisani ispravnim digitalnim certifikatom. Ako su kumulativno ispunjeni uvjeti (svi elementi računa i valjani digitalni potpis) tada Ministarstvo financija - Porezna uprava elementima računa određuje Jedinstveni identifikator računa (JIR) te isti vraća obvezniku fiskalizacije putem uspostavljene elektroničke veze.

Ta razmjena se izvršava u nekoliko sekundi te omogućuje ispis računa na kojem je ispisan JIR što znači da se ispisuje račun kojeg je ovjerila Porezna uprava. Građani - primatelji računa - mogu na temelju ispisanje ovjere računa sms-om, web-om ili u samoj Poreznoj upravi provjeriti je li ovjeru obavila Porezna uprava što ujedno znači potvrdu da će iskazani i plaćeni porez završiti u pripadajućem proračunu. Na tako opisani način ostvaruju se svi očekivani učinci fiskalizacije. Porezna uprava ovjerava izdane račune, građani „kao inspektori“ mogu provjeriti ovjeru računa, dok obveznici fiskalizacije praktički obavljaju fiskalizaciju izdavanjem računa na prilagođenim naplatnim uređajima, pri čemu se ne nameće niti jedno izričito hardversko ili softversko rješenje naplatnih uređaja.

3. Obveznici fiskalizacije

Prema Prijedlogu Zakona definirane su osobe koje su dužne provoditi postupak fiskalizacije u evidentiranju ostvarenog prometa u gotovini. Obveznik fiskalizacije prema članku 3. Prijedloga Zakona je:

1. fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti iz članka 18. Zakona o porezu na dohodak, te
2. pravna i fizička osoba koja se smatra obveznikom poreza na dobit prema članku 2. Zakona o porezu na dobit, a koji su prema odredbama posebnih propisa obveznici izdavanja računa za isporuku dobra ili obavljene usluge.

Za proračunske korisnike i neprofitne ustanove kojima je dio poslovanja vezan uz naplatu gotovine (npr. škole koje prikupljaju gotovinu za kuhinju ili boravak, uplate za bolničke usluge, članarine i zakasnine u knjižnicama, kopiranja na sudovima, održavanje i popravak protupožarnih aparata, uplate članarina neprofitnim organizacijama, kotizacije na seminarima i slično) važno je da ako nisu obveznici poreza na dobit nisu niti obveznici fiskalizacije.

Dakle, fiskalizacijom su obuhvaćeni obveznici koji ostvaruju samostalne djelatnosti. Međutim, cilj fiskalizacije je uspostaviti nadzor nad ostvarivanjem te evidentiranjem ostvarenog prometa u gotovini. Stoga se obveze fiskalizacije oslobađaju neke od djelatnosti čiji se ostvareni promet mogu učinkovito pratiti nekim drugim mjerljivim veličinama (kao primjerice mjerenje potrošnje).

Kod takvih djelatnosti nije potrebno uvođenje obveze fiskalizacije te se odredbama Prijedloga Zakona pojedinačno nabrajaju djelatnosti za koje se ne propisuje obveza fiskalizacije bez obzira na obvezu izdavanja računa prema posebnom propisu. Djelatnosti koje se isključuju od obveze fiskalizacije utvrđene su člankom 5. Prijedloga Zakona.

To su djelatnosti:

1. prodaja karata ili žetona u putničkom prometu,
2. prodaja ulaznica,
3. prodaja na tržnicama,
4. prodaja novina i dnevnog tiska,
5. prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda,
6. prodaja proizvoda i/ili usluga u poštanskom prometu,
7. zaprimanje uplata za sudjelovanje u igrama na sreću i zabavnim igrama,
8. prodaja robe ili usluga putem prodajnih automata,
9. pružanje bankarskih usluga, te
10. ostvareni promet evidentirani preko mjernih instrumenata (električna energija, plin, voda, telefon i slično), od energetske, komunalne, elektroničke komunikacije i drugih pravnih osoba.

Kako nije moguće predvidjeti djelatnosti koje treba uključiti ili osloboditi od fiskalizacije, Zakonodavac je člankom 6. Prijedloga Zakona propisao mogućnost da Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog ministra financija donijeti odluku o oslobađanju određene djelatnosti od propisane obveze fiskalizacije u prometu gotovinom. Ukoliko se za određenu djelatnost naknadno utvrdi da se nadzor nad ostvarenim prometom u gotovini može obaviti i bez provedbe fiskalizacije, tada Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra financija, može donijeti odluku o oslobađanju te djelatnosti od obveze fiskalizacije.

Prema Prijedlogu, Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine i vrijedi za sve obveznike fiskalizacije. Kako bi se svim obveznicima ostavilo vrijeme za prilagodbu člankom 34. Prijedloga Zakona propisuje se postupno uvođenje fiskalizacije po skupinama obveznika. Puna primjena fiskalizacije za sve (uključujući i male) obveznike nastupila bi 1. srpnja 2013. godine.

Od 1. siječnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisuje se za velike i srednje poduzetnike prema odredbama Zakona o računovodstvu i za obveznike koji kao jednu od djelatnosti obavljaju Pružanje smještaja, pripreme i usluživanja hrane (Oznaka I podružja NKD 2007.).

Od 1. travnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisuje se za obveznike koji kao jednu od djelatnosti obavljaju djelatnost trgovine na veliko i na malo, popravaka motornih vozila i motocikla (Oznaka G područja NKD 2007.) te obveznike koji obavljaju djelatnost slobodnih zanimanja iz članka 18. stavka 2. Zakona o porezu na dohodak. **Od 1. srpnja 2013. godine obveza fiskalizacije propisuje se za sve obveznike fiskalizacije.**

4. Zaključak

Prvi korak uvođenja fiskalizacije u Hrvatskoj učinjen je donošenjem Prijedloga Zakona. Međutim da bi se sagledao konačni tekst Zakona, valja pričekati da Prijedlog Zakona prođe prvo i drugo čitanje u Hrvatskom saboru. Prijedlogom Zakona detaljno je propisan model fiskalizacije. Za spoznaju svih elemenata potrebno je vidjeti i odredbe koje će detaljnije pravilnikom propisati ministar financija. Kako se Pravilnik ne može donijeti prije stupanja na snagu Zakona (dakle prije 1. siječnja 2013. godine), za očekivati je da će Porezna uprava omogućiti da sadržaj Pravilnika biti dostupan javnosti čim postane izvjestan i konačni tekst Zakona.

NAJAVLJUJEMO!

NOVI SPECIJALIZIRANI ČASOPIS

CENTRA ZA RAZVOJ JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA

TIM4PIN MAGAZIN

Poštovani čitatelji!

Pretpostavka ispunjavanju ciljeva TIM4PIN - Centra za razvoj javnog i neoprotitnog sektora svakako je i međusobna razmjena informacija, savjeta, spoznaja i iskustava eksperata, praktičara i znanstvenika. Suvremeno informatičko doba i napredne tehnologije pružaju za to brojne efikasne i ekonomične mogućnosti. Svakako ćemo ih i nadalje intenzivno koristiti u mjeri i opsegu koliko njihova primjena ispunjava svrhu informacija koje sa vama želimo razmijeniti i podijeliti. Pisana riječ u formi tiskanog glasila ipak je nezaobilazna. Stoga smo se odlučili na pokretanje novog, specijaliziranog časopisa.

U časopisu ćemo obrađivati teme koje proizlaze iz stvarnih, svakodnevnih nedoumica i prepreka s kojima se susrećete te strateške i razvojne teme koje proizlaze iz nužnih reformi i skorog pristupanja Europskoj uniji.

Naš novi časopis želimo razviti u jedinstveni i sveobuhvatni informacijski medij koji će obuhvaćati pouzdani vodič za primjenu općih i posebnih propisa, najbolju domaću i svjetsku praksu, aplikativna znanstvena dostignuća te široki spektar relevantnih informacija.

Pritom, tematsko usmjerenje časopisa, sukladno ciljevima TIM4PIN Centra, bit će fokusirano isključivo na područje javnog (proračunskog, izvanproračunskog i javno poduzetničkog) i neprotitnog sektora. Uloga ovih društvenih segmenata u sveukupnom ekonomskom i društvenom oporavku i razvoju vrlo je značajna. Ona se, primarno ne ogleda u izravnom stvaranju dodane ekonomske vrijednosti, ali je zato ključna za ekonomičnu, efikasnu i pravednu raspodjelu i potrošnju na dobrobit građana.

Pred Republikom Hrvatskom na pragu EU, više nego ikada do sada, imperativ je uspješne i radikalne reforme javnog sektora i razvoja civilnoga društva.

Povezujući i okupljajući ugledne stručnjake i znanstvenike, objavljujući njihova znanja, iskustva i promišljanja u našem časopisu, želimo tome doprinjeti zajedno sa vama. Sigurni smo da je među vama veliki broj samozatajnih stručnjaka čije je znanje i iskustvo dragocjeno. Pozivamo vas da ga putem časopisa podijelite s ostalim čitateljima.

Tijekom listopada, primiti ćete na vaše stolove prvi, ogledni primjerak novog časopisa kojega ćemo izdavati pod nazivom:

TIM4PIN MAGAZIN

časopis za financije, ekonomiku, računovodstvo, reviziju i pravo u javnom i neprotitnom sektoru

Časopis će biti interdisciplinarnog karaktera i kao takav namijenjen širokom krugu stručne i upravljačke čitalačke publike. Već danas u inicijalnoj i pripremnoj fazi, uređivački, autorski i suradnički tim časopisa čini veliki broj naših eminentnih stručnjaka i znanstvenika koji će vam se predstaviti svojim priložima u prvom broju časopisa.

Kontinuirano izlažanje časopisa predviđamo od 01. siječnja 2013. godine te ćemo vam s promotivnim oglednim primjerkom uputiti i poziv na pretplatu za 2013. godinu!

Časopis će obuhvaćati sljedeće rubrike:

FINANCIJSKO UPRAVLJANJE // FINANCIJE (državni proračun i lokalne financije) // EU FONDOVI, EKONOMIKA JAVNOG SEKTORA // LOKALNI EKONOMSKI RAZVOJ // RAČUNOVODSTVO (računovodstvo proračuna, računovodstvo neprotitnih organizacija, upravljačko računovodstvo) // REVIZIJA I KONTROLA (državna revizija, interna revizija i kontrola) // JAVNA NABAVA, POREZI I DOPRINOSI // PLAĆE I NAKNADE PRAVO // JAVNA UPRAVA // MENADŽMENT // INFORMATIKA I INTERNET POSLOVANJE

Uz stalne rubrike s univerzalno primjenjivom problematikom časopis će sadržavati i dio s posebnostima pojedinih djelatnosti kao npr.:

ODGOJ I OBRAZOVANJE // ZDRAVSTVO // ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE // PRAVOSUĐE // SOCIJALNA SKRB // KULTURA // ZAŠTITA OKOLIŠA // LOKALNA SAMUPRAVA // KOMUNALNE DJELATNOSTI I JAVNA INFRASTRUKTURA // JAVNO PODUZETNIŠTVO // NEPROFITNE ORGANIZACIJE I CIVILNO DRUŠTVO I DR.

Poštovani čitatelji, uspjeh i opravdanje naše ideje i inicijative ovisi prvenstveno o vama!

Bili bismo vam iznimno zahvalni ako biste svojim stavovima, idejama, prijedlozima, sugestijama i pisanim priložima doprinjeli da časopis već u svom početku konceptualno i sadržajno te opsegom i dinamikom izlaženja zaista bude po mjeri vaših potreba.

Molimo vas stoga da izrazite svoju želju za primitkom **BESPLATNOG PRIMJERKA** predstavljenog časopisa. To možete učiniti putem telefona (01/5531-755), naše e-mail adrese (centar@tim4pin.hr) i webstranice www.tim4pin.hr ili popunjavanjem obrasca u nastavku te slanjem poštom (Vukovarska 237a, 10000 Zagreb) ili faksom (01/5531-755).

Molimo dostavite nam besplatni primjerak časopisa **TIM4PIN MAGAZIN**

Naziv institucije:

OIB:

Ime i prezime:

Adresa:

e-mail:

Kontakt telefon/faks:

Postanite dio **TIM**-a koji prati, razvija i unaprijeđuje **Proračun** i **Neprotitno!**.

TIM4PIN

**Centar za razvoj javnog
i neprofitnog sektora**

Vukovarska 237a
10000 Zagreb
Hrvatska / Croatia

POŠTARINA PLAĆENA
U POŠTANSKOM UREDU
10000 ZAGREB

TISKANICA